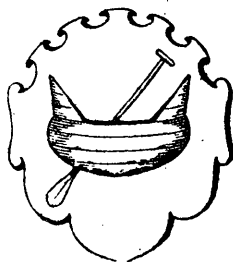

DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14. Tel. 29-00.
Administ. czynna od g. 9-12 w p.
Redakcja od godz. 2-7 popołudniu

Prenumerata: Miesięcznie zł. 1.--

M. ŁÓDZI.

Ogłoszenia: Wiersz nonparel. (cztery szp. na stronie) zł. 0.20—Przed tekstem zł. 0.55—za wiersz (dwie szpalty na stronie) Drobne zł. 0.05 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.50

Cena egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 52 (427)

Łódź, dnia 27 grudnia 1927 r.

Rok IX

Treść N-ru: Miasto Wiedeń w walce z gruźlicą. — Protokół 3 (I sesji) posiedzenia Rady Miejskiej. — Sprawozdanie Oddziału Szpitalnictwa za m. październik 1927 r. — Okólnik Nr. 28. — Kronika miejska. — Z życia miast polskich. — Ruch wydawniczy. — Ogłoszenia.

Miasto Wiedeń w walce z gruźlicą*)

Proletariacka choroba — gruźlica — należy do najgroźniejszych klęsk społecznych, pustoszących ośrodki wielkomiejskie i przemysłowe. Samorząd Łódzki — od chwili swego powstania — czyni energiczne wysiłki, aby klęsce tej skutecznie stawić czoło i ratować tysiące istnień ludzkich ze szponów czyhającej śmierci.

Dla celów informacyjnych i porównawczych damy poniżej szereg informacji, obrazujących akcję gminy m. Wiednia w walce z gruźlicą, a zaczerpniętych z oficjalnego wydawnictwa zarządu miejskiego stolicy Republiki Austriackiej.

(Przyp. Red. „Dzien. Zarządu m. Łodzi“).

Zwalczania gruźlicy należy do najważniejszych i najpilniejszych zadań racjonalnej polityki populacyjnej. To też zarządy miejskie, podejmując walkę z tą okropną chorobą, wypełniają tylko obowiązek — naturalny a konieczny. Jeśli chodzi o Wiedeń, samorząd tego miasta w latach przedwojennych nie czynił, niestety, prawie nic, aby zapobiec szerzeniu się gruźlicy. Gmina miejska nie posiadała ani jednego zakładu leczniczego dla dorosłych gruźlików i tylko bardzo niedostateczną ilość miejsc dla płucno-chorych dzieci. Podczas wojny warunki życiowe pogorszyły się ogólnie w stopniu zatrważającym. Ogromny brak środków żywnościowych czynił szerokie masy ludności szczególnie podatnymi na zachorowania gruźlicze. Dlatego też w latach wojennych gmina m. Wiednia założyła siedem ambulatorjów dla gruźlików.

Zakończenie wojny nie oznaczało dla ludności m. Wiednia bynajmniej — końca przeraźliwej nędzy. Kryzysy gospodarcze olbrzymiej siły wywoływały dalszą proletaryzację szerokich mas. Gmina więc zmuszona

*) „Statistische Mitteilungen der Stadt Wien“. Jahrgang 1927, 4—6 Monatshefte.

była odpowiednio zwiększyć swą działalność opiekuńczą. W szczególności w tych ciężkich niebawale czasach, przystąpiono do celowej walki z gruźlicą i odtąd dopiero można mówić racjonalnej walce samorządu z tym wrogiem społecznym. Pod kierunkiem radcy miejskiego, prof. Tandlëra, przedsięwzięła gmina planowy i potężny atak przeciwko gruźlicy.

Energiczna realizacja programu budowlanego — w ostatnich czterech latach wzniesiono 30.000 higienicznych wzorowych mieszkań — polepszyła znacznie warunki mieszkaniowe najszerszych warstw ludności m. Wiednia.

Jednocześnie zarząd miejski wszedł na drogę najskuteczniejszą przy zwalczaniu gruźlicy, na drogę: zapobiegania chorobie. Cóż bo znaczy kosztowne leczenie szpitalne i sanatoryjne, gdy ozdrowieńcy znów powracać muszą do ciasnych i nędznych mieszkań, w których tłoczą się dzieci i dorośli, zdrowi i chorzy? *Jasne, słoneczne, pełne powietrza mieszkania, posiadające oddzielne pomieszczenia sypialne dla rodziców i dzieci, są najlepszym środkiem do zduszenia gruźlicy w zarodku.* Przed wojną niestety, kwestja budowy mieszkań była prawie bez wyjątków pozostawiona inicjatywie prywatnej, nie zwracającej żadnej uwagi na potrzeby higieny mieszkaniowej, zwłaszcza gdy chodziło o ludność robotniczą. Prawie 85% terenów zostało w ten sposób zabudowanych, co doprowadziło do tego, że większa część mieszkań wiedeńskich nie odpowiada najskromniejszym wymaganiom higieny. Liczne suteryny, mieszkania, nieposiadające bezpośredniego dostępu światła, z oknami na korytarze lub na wąskie klatki schodowe, oto są właściwe ogniska gruźlicy. Na tem polu nastąpiła już dotychczas znaczna poprawa stosunków, ale — pomimo tak wytężonej i rozległej akcji budowlanej samorządu — wiele jeszcze czasu upłynie zanim te rozsądni gruźlicy należeć będą do przeszłości.

Gmina w czasach ostatnich stara się przy pomocy lekarskiego badania wszystkich mieszkańców domów miejskich, otrzymać pełny obraz szerzenia się gruźlicy, aby następnie wszystkimi dostępnymi środkami zwalczać chorobę intensywniej, niż to jest naogół możliwe w warunkach mieszkaniowych wielkiego miasta, gdzie poszczególni chorzy pozostają zbyt oddaleni jeden od drugiego, co przeszkadza ścisłemu nadzorowi i stałej opiece.

Również zmodernizowanie sposobu usuwania z domów śmieci, co już doprowadziło w Wiedniu do zniknięcia popularnego w wielkich miastach typu śmieciarza, należy do ogólnego planu walki z gruźlicą. Śmieci domowe, wolne od pyłu, są obecnie zbierane i wywożone według najnowszych systemów i w ten sposób usunięte zostało jedno z poważnych niedomagań sanitarnych.

Dzięki budowie specjalnych, bezpłatnych kąpiełisk dziecięcych, dzięki umieszczaniu dzieci wiedeńskich na wsi, w szczególności zaś dzięki troskliwej opiece nad młodzieżą rzemieślniczą, znajdującą się w najbardziej niebezpiecznym pod względem gruźlicy wieku, — spełnia gmina wiedeńska od r. 1918 ogromną pracę profilaktyczną. Wreszcie na szeroką skalę zakrojone ulepszenia uliczne, zwłaszcza bardzo obficie stosowane polewanie ulic olejem pyłochonnym, przyczyniły się bardzo do zmniejszenia tak dokuczliwej plagi wielkomiejskiego kurzu.

Opieka zdrowotna nad dziećmi szkolnymi stoi na straży ich zdrowia, w porę spostrzega grożące niebezpieczeństwo i energicznie je odpięra. Za zgodą rodziców, lekarze szkolni dokonują na dzieciach niższych klas specjalnych badań rozpoznawczych na gruźlicę. W roku szkolnym 1925/26 badania takie przeprowadzono w 10,777 wypadkach

(5,685 chłopców i 5,092 dziewcząt), przyczem wśród chłopców wyniki pozytywne miały miejsce przeciętnie w 38,6 proc. wypadków, wśród dziewcząt w 38,1 proc. wypadków.

Bardzo skutecznym sposobem w akcji zapobiegania gruźlicy jest również wprowadzone przez gminę dokarmianie dzieci szkolnych. Celem dokarmiania jest zapewnienie odpowiedniego pożywienia tym dzieciom, którym rodzice wskutek bezrobocia, choroby i t. p. nie mogą dać gorącego obiadu. *86 specjalnych jadłodziń dokarmia przeciętnie 17,000 dzieci dziennie, a w roku szkolnym 1925/26 wydano ogółem 4,473,529 porcyj.* Tylko 1 proc. dzieci wpłaca pełną opłatę w wysokości 60 groszy (austriackich — przyp. Red.) dziennie; 21 proc. płaci połowę lub jedną czwartą opłaty, zaś 78 proc. dożywianych jest na koszt gminy. Wydatki na ten cel preliminowane się na r. 1927 w wysokości 1,8 miliona szylingów.

Niezależnie od opisanej działalności zapobiegawczej, władze miejskie zwracają najbaczniejszą uwagę na racjonalne leczenie osób dotkniętych gruźlicą. Ilość ambulatorjów została powiększona, zbudowano specjalne zakłady lecznicze, a w r. 1923 założono t. zw. centralę przyjęć. Gdy do końca lat wojennych gmina nie posiadała ani jednego własnego zakładu leczniczego dla dorosłych gruźlików, obecnie takich zakładów istnieje w Wiedniu — 3, zaś przy jednym z nich założono oddział dziecięcy na 100 miejsc. *Obecnie gmina m. Wiednia rozporządza w zakładach własnych i społecznych przeszło 2,000 miejsc dla gruźlików wszelkich kategorii i wszelkiego wieku.*

Tak rozległa akcja zwalczania gruźlicy przez zarząd miejski wymaga też obfitości środków pieniężnych, zapewnia jednak osiągnięcie rezultatów pożądaných. W r. 1923 wydała gmina na walkę z gruźlicą około 1,7 milj. szyl., w r. 1924 i 1925 po 2,5 milj. szyl. Na tenże cel preliminowano w r. 1926 — 2,7 milj. szyl., zaś w r. 1927 — 3,2 milj. szyl.

Miejskie i prywatne ambulatorja posiadają pod swą opieką określone terytorjalnie rejony, których granice naogół pokrywają się z granicami okręgów policyjnych. Ambulatorja Kasy Chorych nie są ograniczone terytorjalnie, lecz opiekują się wyłącznie członkami Kasy i ich rodzinami. Metody pracy ambulatorjów Kasy Chorych odpowiadają niemal zupełnie metodom, stosowanym w pozostałych zakładach.

Miasto posiada w różnych punktach 9 ambulatorjów własnych. Wszystkie zakłady miejskie i prywatne przynależą do wiedeńskiej krajowej centrali dla zwalczania gruźlicy. Zarząd zakładami miejskimi spoczywa w rękach Miejskiego Urzędu Zdrowia. Ambulatorja miejskie są bezpłatne.

Do każdego z ambulatorjów miejskich przydzieleni są dwaj lekarze, którzy trzy lub cztery razy tygodniowo przyjmują chorych w ustanowionych godzinach popołudniowych i w porozumieniu z zatrudnionymi stale w ambulatorjach higienistkami ordynują niezbędne zabiegi. W każdym ambulatorjum zatrudniona jest jedna higienistka, jako kierowniczką, i 3 higienistki w charakterze pomocniczym. Higienistki są obecne przy badaniach lekarskich i mają następnie za zadanie zapoznać się z warunkami socjalnymi pacjentów. Higienistki odwiedzają mieszkania chorych, pouczają ich co do higieny mieszkaniowej, przewietrzania, czystości, pielęgnowania ciała, informują w sprawach dezynfekcji wydzielin i odzieży w wypadkach zaraźliwych, zajmują się w razie potrzeby izolowaniem chorych wewnątrz mieszkania i w porozumieniu z innymi instytucjami opieki społecznej pośredniczą w uzyskaniu niezbędnych ułatwień gospodarczych.

(Dok. nast.)

PROTOKOŁ

3 (I sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 6 grudnia 1927 roku.

Komplet radnych 74.
Obecnych radnych 67:

Komplet członków Magistratu 11.
Obecnych członków Magistratu 10.

Posiedzenie otworzył o godz. 20 min. 25 Prezes Rady Miejskiej, inż. Jan Holcgreber w obecności quorum (77 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego radnych-sekretarzy J. Golańskiego i Fr. Pałaszewskiego oraz Dyrektora Biura Rady Miejskiej, P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

PRZYJĘTO DO WIADOMOŚCI:

1. Zawiadomienia członków Rady Miejskiej: A. Cyrańskiego, E. J. Fajnera, Ks. D. Kaczyńskiego, dr. St. Kopcińskiego, B. Russa i J. Wajcmana, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

2. Komunikat Frakcji Chrz. Dem. o wycofaniu z Delegacji Wydziału Gospodarczego r. Michała Pawlaka oraz desygnowaniu na jego miejsce ob. Rajmunda Wojakowskiego.

3. Uchwałę Magistratu Nr. 1168 z d. 22.XI 1927 r. o odwołaniu się od decyzji Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, unieważniającej uchwałę Magistratu w sprawie umorzenia połowy jednorazowego zasiłku, wypłaconego pracownikom Zarządu Miejskiego, do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

UCHWALONO:

A. W SPRAWACH OBJĘTYCH PORZĄDKIEM DZIENNYM:

I. W sprawie kolejności rozbudowy nowych linii tramwajowych.

Na wniosek wiceprezydenta Rapalskiego, uchwałę Nr. 1213 z d. 23.XI r. b., powziętą przez poprzedni Magistrat, skierować z powrotem do Magistratu.

II. W sprawie zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie pożyczki w kwocie Zł. 848,000:— na dokończenie budowy 6 domów dla nauczycielstwa szkół powszechnych i 2 bloków domów dla pracowników Zarządu Miejskiego — I uchwalenie:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1089 z dnia 2 listopada r. b., postanawia:

1. zaciągnąć w imieniu Gminy Miejskiej Łódź z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na dokończenie budowy 6 domów dla nauczycielstwa miejskich szkół powszechnych i 2 bloków domów dla pracowników Zarządu Miejskiego pożyczkę w kwocie zł. 848,000.— na warunkach, wyszczególnionych w promesie tegoż Banku L. 16158/27, M. R. Nr. reg. Ł 13 „B” z dnia 19 października 1927 roku;

2. zabezpieczyć spłatę powyższej sumy przez zapisanie na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie kaucji w wysokości zł. 1,067,600 na warunkach, wskazanych w wyżej wymienionej promesie tegoż Banku na nieruchomościach miejskich: a) przy ul. Podmiejskiej, ma-

jącej urządzonej hipotekę w Wydziale Hipotecznym w Piotrkowie pod nazwą „Nieruchomość w dobrach Chojny Nr. 475 powiatu łódzkiego rej. hip. Nr. 135 **257**, b) przy ul. Drewnowskiej, oznaczonej Nr. hip. 299 B, mającej urządzonej hipotekę w Łodzi, c) przy ul. Aleksandrowskiej, mającej urządzonej hipotekę w Wydziale Hipotecznym w Piotrkowie pod nazwą „Bałuty Nowe Nr. 124 lit. A, rej. hip. 16 **311**“, d) przy ulicy Projektowanej i Złotej na Nowem Rokiciu, oznaczonej Nr. hip. 4547, mającej urządzonej hipotekę w Łodzi, e) na nieruchomości, odstąpionej przez Gminę Miejską Łódź na rzecz Skarbu Państwa na mocy aktu Nr. 12150, zeznanego w 1925 roku przed notariuszem Chrzanowskim w Łodzi, pochodzącej z podziału osady, mającej urządzonej hipotekę w Piotrkowie pod nazwą „Nieruchomość w dobrach Chojny 44 lit. A“ i na nieruchomości, mającej urządzonej hipotekę w Piotrkowie pod nazwą „Bałuty Nowe Nr. 637“, o ile Gmina Miejska Łódź nabędzie prawo własności do wskazanych w tym punkcie dwóch nieruchomości, przyczem do czasu nabycia tych nieruchomości i zainstalowania na nich wzmiankowanej wyżej kaucji zabezpieczyć spłatę rzeczonej sumy należnościami, przypadającymi Gminie Miejskiej Łódź z tytułu dodatków komunalnych do podatków państwowych do wysokości zł. 848,000.

3. upoważnić Magistrat do wykonania powyższej uchwały, do zaciągnięcia z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie wyżej wymienionej pożyczki, do przekazania na zabezpieczenie tej pożyczki wpływów z dodatków komunalnych do podatków państwowych, do obciążenia wyżej wymienionych nieruchomości miejskich wyżej przytoczoną kaucją, ew. sumą dłużną, do zeznawania w tym celu niezbędnych aktów notarialnych, do podpisywania i żyrowania, w imieniu Gminy Miejskiej Łódź, weksli, nie wyłączając kaucyjnych, do podniesienia zapożyczzonej sumy i pokwitowania z jej odbioru, wreszcie do wykonywania wszelkich innych czynności, z zaciągnięciem powyższej pożyczki związanych.

(W głosowaniu brało udział 77 członków Rady Miejskiej, z których 65 głosowało za uchwałą, przy reszcie wstrzymujących się od głosowania),

III. W sprawie zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie pożyczki w kwocie Zł. 57,000 na dokończenie budowy gmachu Miejskiego Domu Wychowawczego przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68 (I uchwalenie):

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1160 z dnia 15.XI r. b., postanawia:

1. zaciągnąć w imieniu Gminy Miejskiej Łódź z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na dokończenie budowy gmachu Miejskiego Domu Wychowawczego przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68 dodatkową pożyczkę w kwocie Zł. 57,000 na warunkach wyszczególnionych w promesie tegoż Banku Nr. 1148/27 M. R. Dział „B“ z dnia 15 marca 1927 roku;

2. zabezpieczyć spłatę powyższej sumy przez zapisanie na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie kaucji w wysokości Zł. 68,400 na hipotece nieruchomości przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68, oznaczonej Nr. hip. 2096;

3. upoważnić Magistrat do wykonania powyższej uchwały, zeznania w imieniu Gminy Miejskiej Łódź aktów notarialnych w sprawie zaciągnięcia pożyczki i zapisania kaucji hipotecznej na rzecz Banku Gospo.

darstwa Krajowego w Warszawie, podjęcia tej pożyczki oraz pokwitowania z jej odbioru.

(W głosowaniu brało udział 77 członków Rady Miejskiej, z których 70 głosowało za uchwałą, przy reszcie wstrzymujących się od głosowania).

IV. W sprawie zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie pożyczki w kwocie Zł. 104,500 na dokończenia budowy gmachu Miejskiego Domu Wychowawczego przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68 -- I uchwalenie:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1169 z d. 22.XI r. b., postanawia:

1. zaciągnąć w imieniu Gminy Miejskiej Łódź z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na dokończenie budowy gmachu Miejskiego Domu Wychowawczego przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68 dodatkową pożyczkę w kwocie Zł. 104,500 na warunkach, wyszczególnionych w promesie tegoż Banku Nr. 3379/27 R. M. Nr. reg. Ł 39 „B” z dnia 26 października 1927 roku;

2. Zabezpieczyć spłatę powyższej sumy przez zapisanie na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie kaucji w wysokości zł. 125,400 na hipotece nieruchomości przy ul. Przędzalnianej Nr. 66/68, oznaczonej Nr. hip. 2096;

3. upoważnić Magistrat do wykonania powyższej uchwały, zeznania w imieniu Gminy Miejskiej Łódź aktów notarialnych w sprawie zaciągnięcia pożyczki i zapisania kaucji hipotecznej na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, podjęcia tej pożyczki oraz pokwitowania z jej odbioru.

(W głosowaniu brało udział 77 członków Rady Miejskiej, z których 70 głosowało za uchwałą przy reszcie wstrzymujących się od głosowania).

V. W sprawie wyboru Komisji Rewizyjnej dla sprawdzenia ksiąg i dowodów kasowych Zarządu m. Łodzi za rok 1926 oraz I kwartał 1927 roku:

powołać następujących członków Rady Miejskiej: Golańskiego Jana, Hartmana Kazimierza, Hayna Zygmunta, Ks. Kaczyńskiego Dominika, Klikara Oskara i Pawlaka Franciszka.

(Wyborów dokonano przez aklamację)

IV. W sprawie wyboru na czas trwania kadencji:

a) 10 zastępców członków Komitetu Budowy Teatru Miejskiego:

powołać: radn. Kowalskiego Stanisława, obywateli: Kilanowicza, Zerbe Ryszarda, Baumana Markusa, Jordana Tadeusza, Pola Teofila, Wolmana G., Lorentza Zygmunta, Dyr. Idźkowskiego Antoniego, Adw. Jastrzębskiego Mieczysława,

b) 4 zastępców — reprezentantów Rady Miejskiej — do Rady Szkolnej Miejskiej m. Łodzi:

powołać: radnych: Hartmana Kazimierza i Holenderskiego Lwa, obywateli: Polakowskiego i Credową Wiktorję.

c) 3 członków Delegacji Wydziału Budowy Kanalizacji i Wodociągów: powołać obywateli: Szustera Lucjana, Walczaka Adama i Fatersona Izydora. (Wyborów dokonano przez akłamację).

Po przyjęciu do wiadomości deklaracyj frakcyj radzieckich, mianowicie:

a) Polskiej Partji Socjalistycznej,	odczyt. przez	r. St. Kowalskiego,
b) Niem. Socjal. Partji Pracy	"	" R. Klima
c) „Bund“	"	" I. Lichtensteina,
d) „Poalej Sjon“	"	" L. Holenderskiego,
e) Związku b. Wojsk i Inwalid. Wojen.	"	" F. Pawlaka,
f) Żydów ortodoksów	"	" J. L. Mincberga,
g) Zrzeszenia Gospod. przy Resursie Rzem.	"	" J. Wolczyńskiego.
h) Chrześcijańskiej Demokracji	"	" I. Kulamowicza.
i) Stow. Własc. Nieruch. Chr. Przedm. m. Łodzi	"	" Fr. Pałaszewskiego,
j) W imieniu Żyd. Robotn. Relig.	"	" J. I. Billauera,
k) Fr. „Zjednoczenie Niemieckie“	"	" dr. W. Fischera,
l) Narod. Partji Robotn. (lewica)	"	" W. Wojewódzkiego,
m) Blok Pracowniczej Łodzi	"	" dr. A. Tomaszewskiego
n) Sjonistycznej	"	" dr. J. Rosenblatta,
o) Polsk. Klubu Gospod. m. Łodzi	"	" K. Popielawskiego,

Rada Miejska przystępuje do rozpatrzenia wniosków nagłych, w rezultacie czego

U C H W A L O N O:

B. POZA PORZĄDKIEM DZIENNYM — WNIOSKI NAGŁE:

I. W sprawie remontu domów, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu:

- uznać nagłość właściwego wniosku, zgłoszonego przez Frakcję Poalej Sjon,
- sprawę przekazać Komisji Finansowo-Budżetowej do regulaminowego traktowania.

II. W sprawie zwolnienia od opłaty państwowego podatku od lokali posiadaczy mniejszych mieszkań:

- uznać nagłość właściwego wniosku, zgłoszonego przez Frakcję Poalej Sjon,
- wobec czynionych przez Magistrat przygotowań do ściągnięcia podatku państwowego od lokali za ostatnie pięć miesięcy 1926 roku i za rok 1927 od posiadaczy mniejszych lokali, których podstawowy czynsz przedwojenny nie przekracza 60-ciu rubli, Rada Miejska wzywa Magistrat do poczynienia wszelkich starań, aby Ministerstwo Skarbu zwolniło od opłacania powyższego podatku wszystkich płatników, u których podstawowy czynsz komorniany nie przekracza rubli 60,

(Uchwałę powzięto jednomyślnie).

III. W sprawie zaopatrzenia w węgiel biednej ludności m. Łodzi:

- uznać nagłość właściwego wniosku, zgłoszonego pr Frakcję Poalej Sjon.

b) Z doświadczenia lat ubiegłych wynika, że w okresie zimowym, kiedy wzrasta się zapotrzebowanie na węgiel, odczuwa się brak tegoż w sprzedaży, a co za tem idzie, wskutek tendencji spekulacyjnych, wzrasta z dniem każdym cena tego artykułu pierwszej potrzeby, co w pierwszym rzędzie odczuwa biedna ludność miasta.

Rada Miejska wzywa Magistrat, aby:

1. poczynił starania u władz rządowych w kierunku zaopatrzenia miasta w dostateczną ilość węgla,
2. zajął się sprzedażą węgla po dostępnych cenach dla biednej ludności miasta i
3. wydał zarządzenie w sprawie ustalenia maksymalnych cen węgla w wolnej sprzedaży.

(Wniosek przyjęto jednomyślnie).

Z powodu wyczerpania porządku dziennego, Przewodniczący o godz. 22 min. 30 posiedzenie zamyka.

Prowadzący protokół:

(—) P. Rundo.

Przewodniczący:

(—) Inż. Jan Holcgreber.

Radni - sekretarze:

(—) J. Golański.

(—) F. Pałaszewski.

SPRAWOZDANIE

Oddziału Szpitalnictwa za m. październik 1927 r.

Ruch chorych w szpitalach miejskich i prywatnych.

Szpitala miejskie	Poz na I.X. 27 r.	Poz. na I.XI. 27 r.	Ilość dni szpitaln.
Radogoszcz	317	331	10,271
Św. Józefa	142	140	4,520
„ Aleksandra	70	90	2,544
Marji-Magdaleny	70	59	2,155
Zbiornia Miejska	57	56	1,845
San. w Chojnach	80	63	2,170
„ w Łągiewnik.	46	43	1,446
Razem	782	782	24,951
Szpitala prywatne			
Kochanówka	251	258	7,652
Kocborów	175	177	5,487
Tworki	12	12	372
Warta	45	47	1,431
Z. dla Epil.	21	21	651
Szpit. Poznańskich	46	52	1,615
Anny Marji	64	68	1,936
Z. Pol. Ch. T. D.	12	16	490
„ „ Żyd. „ „	21	20	856
Razem	647	671	20,490
Ogółem	1,429	1,453	45,441

Z liczby 1173 chorych przyjętych do szpitali miejskich i prywatnych w październiku r. b. chorych płatnych było 380 t. j. 32,44⁰/₀, a mianowicie: z polecenia miejscowych urzędów państwowych 25, z polecenia gmin zamiejscowych 73, na rachunek Kasy Chorych 201, na rachunek własny 81. Bezpłatnych było 793 t. j. 67,56⁰/₀, a mianowicie: ubogich stałych mieszkańców m. Łodzi 292, ubogich mieszkańców m. Łodzi przynależnych do gmin zamiejscowych 338, członków Kasy Chorych 163.

Ruch chorych w ambulatorjach miejskich.

Miejskie	Razem	Mężczyzn	Kobiet	Chłopców	Dziewcząt
I Amb. M.	598	162	329	56	51
zgl. powt.	2,183	476	1,238	208	261
II Amb. M.	699	139	363	109	88
zgl. powt.	1,111	179	596	142	194
Amb. Jagl.	630	9	6	254	361
zgl. powt.	4,957	638	586	1,420	2,313
I Amb. Szk.	1,093	—	—	390	703
zgl. powt.	1,201	—	—	447	754
II Amb. Szk.	232	—	—	110	122
zgl. powt.	1,232	—	—	453	779
III Amb. Szk.	791	—	—	319	472
zgl. powt.	1,746	—	—	596	1,150
Amb. Dent.	195	9	11	89	86
zgl. powt.	600	114	52	190	244
Razem	17,268	1,726	3,181	4,783	7,578

Sekcja do Walki z Gruźlicą.

W październiku r. b. zgłosiło się do Sekcji 792 osób, w tem chrześcijan 381. żydów 411. Zbadano klinicznie 725 osób, z powyższej liczby skierowano do szpitala 24, do leczenia ambulatoryjnego 282, do konsultanta sanatorium dla lekko gruźl. 57, na obserwację szpitalną 14, do kontroli powtórnej 234, do sanatorium dla dzieci piersiowo chorych 7, do naświetlań lampą kwarcową 36, lampą Kischa 15, do Röntgena diagnostycznego 28, stwierdzono brak objawów gruźlicy czynnej 28. Stacja tuberkulinowa dokonała zastrzyknięć rozpoznawczych 178, leczniczych 48, Stacja światłolecznicza dokonała naświetlań lampami Kischa 254, lampą kwarcową 346, nałożono opatrunków w Sekcji 32. Gabinet roentgenologiczny dokonał prześwietleń 70, zdjęć fotograficznych 3. Pracownia rozpoznawcza dokonała badań na pałeczki Kocha u 167 chorych, w tem chrześcijan 73. żydów 94. Stwierdzono gruźlicę czynną u 20 chorych. Nie stwierdzono u 147 chorych. Badań krwi na odczyn Biernackiego 351, sanitariuszka dokonała wywiadów w mieszkaniach u chorych 72. Ogólna suma świadczeń i zabiegów Sekcji 2445.

Prosektorjum miejskie.

W październiku r. b. przywieziono do prosektorjum 28 zwłok, wykonano sekcij klinicznych 13, sądowych 14, oględzin zwłok 15, rozbiórów histopatologicznych 22,

a) pracownikom przeniesionym w stan spoczynku, jak również osobom, pobierającym zaopatrzenia wdowie i sieroce;

b) pracownikom instytucji, subsydjowanych przez Zarząd m. Łodzi w formie wypłacania im poborów.

Podając powyższe do wiadomości, poleca się przystąpić niezwłocznie do sporządzenia list płacy na jednorazowy zasiłek w myśl wyżej wskazanych zasad.

Jednorazowy zasiłek należy asygnować z działu I - I - 5a budżetu na rok administracyjny 1927/28.

Państwowy podatek dochodowy powinien być obliczony, jak od wynagrodzenia jednorazowego (patrz okólnik Nr. 4 z dnia 8 stycznia 1924 roku i uzupełnienie tegoż okólnika z dnia 15 stycznia 1924 roku).

Wszelkich bliższych wyjaśnień udzieli na żądanie Oddział Personalny Wydziału Prezydjalnego.

Łódź, dnia 16 grudnia 1927 roku.

Prezydent

(—) B. Ziemięcki.

Dyrektor Zarządu Miejskiego

(—) J. Zalewski.

KRONIKA MIEJSKA

— **Akademja ku czci ś. p. Prezydenta Gabrjela Narutowicza.** Dnia 16 b. m. staraniem Komitetu Obywatelskiego pod przewodnictwem p. prezesa Rady Miejskiej inż. Holcgrebera odbyły się w sali Filharmonji dwie akademje uroczyste ku uczczeniu pamięci pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej — Gabrjela Narutowicza.

Program akademji popołudniowej, przeznaczonej dla młodzieży szkolnej, składał się z przemówienia p. prezesa inż. Holcgrebera i dra Więckowskiego oraz bogatego działu koncertowego.

Na akademji wieczorowej przemówienia wygłosili p. prezes R. M. inż. Holcgreber oraz prezydent Br. Ziemięcki.

W części koncertowej wzięli udział: dyr. Ryder, prof. Lewandowski prof. Frydberg, dyr. J. Pilarski, p. K. Lubińska, artystka Teatru Miejskiego, p. Semel-Markiewiczowa i p. J. Kerger.

Udekorowana salę Filharmonji szczerze zapełniła publiczność, wśród której obecni byli przedsta-

wiciele władz rządowych, duchownych, wojskowych, samorządowych i t. d.

Zapowiedziana prelekcja mec. Al. Lednickiego odbyć się nie mogła, z powodu kilkunastogodzinnego spóźnienia prelegenta, które wywołane zostało niespodziewaną przerwą w połączeniach kolejowych.

* * *

Na nabożeństwo żałobnem, odprawionem w katedrze Św. Stanisława Kostki ku uczczeniu pamięci Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Gabrjela Narutowicza, obecni byli jako reprezentanci władz samorządowych pp. prezydent Br. Ziemięcki, wiceprezydent St. Rapalski i prezes Rady Miejskiej inż. J. Holcgreber.

— **Delegat Magistratu w Państwowej Radzie Opieki Społecznej.** Magistrat postanowił wydelegować do Państwowej Rady Opieki Społecznej, jako przedstawiciela Zarządu m. Łodzi, p. ławnika A. Purla.

Miejska Apteka Szpitalna.

W październiku r. b. wydała artykułów pojedynczych 1750, recept złożonych 1811.

Miejskie Pogotowie Ratunkowe.

W październiku r. b. wezwań ogółem było 535, w tem od g. 9 rano do 9 wiecz. 376. Od g. 9 wiecz. do g. 9 rano 159. Na stację zgłosiło się 84. wyjazdów 451. Udzielono pomocy 500 chorym w tem mężczyzn 214, kobiet 228, dzieci 58. Przyczyny wypadków: upadki, uderzenia i poranienia 189, najechania i przejechania 29, rozprawy nożowe 23, zamachy samobójcze i samobójstwa 30, oparzenia 6, zatrucia alkoholem 9, nędz 2, inne 212.

Miejski Oddział Przewozu Chorych.

W październiku r. b. wysłano karetki do 395 osób, z których przewieziono 337 chorych, nie przewieziono 43 chorych, zwłok zmarłych przewieziono 15.

OKOLNIK Nr 28.

Uchwałą Rady Miejskiej Nr. VI z dnia 15 grudnia 1927 roku przyznano wszystkim pracownikom Zarządu m. Łodzi oraz pracownikom Gazowni Miejskiej w Łodzi jednorazowy zasiłek z funduszy miejskich za rok 1927 na następujących warunkach:

- 1) zasiłek wypłaca się w wysokości:
  - a) dla pracowników etatowych, pozaetatowych, kontraktowych i tymczasowych — $\frac{1}{12}$ -ej całkowitych miesięcznych pobrań według stawek z miesiąca listopada 1927 roku za każdy miesiąc, przepracowany w 1927 roku;
  - b) dla robotników sezonowych, zatrudnionych przez Wydziały: Budownictwa, Gospodarczy oraz Kanalizacji i Wodociągów — 2-dniowego zarobku według stawek z miesiąca listopada 1927 roku za każdy przepracowany w roku 1927 miesiąc, przyczem 15 i więcej dni liczy się za cały miesiąc, mniej niż 15 dni nie uwzględnia się;
- 2) zasiłek wypłacony będzie w terminach, ustalonych przez Prezydium Magistratu, przyczem pracownikom miejskim przez te Wydziały Zarządu m. Łodzi, które sporządzają dla nich normalne listy płacy, a pracownikom Gazowni Miejskiej — przez Zarząd tejsze;
- 3) za pracownika Zarządu m. Łodzi wzgl. Gazowni Miejskiej w Łodzi przy stosowaniu niniejszej uchwały uważa się każdego, kto oddaje wyżej wymienionym instytucjom osobiste usługi za odpowiedni wynagrodzeniem;
- 4) prawo do otrzymania zasiłku przysługuje:
  - a) etatowym, pozaetatowym, kontraktowym i tymczasowym pracownikom, którzy w dniu powzięcia uchwały przez Radę Miejską w przedmiocie omawianego zasiłku byli na stanowisku w Zarządzie m. Łodzi względnie w Gazowni Miejskiej;
  - b) robotnikom sezonowym Wydziałów: Gospodarczego i Budownictwa oraz Kanalizacji i Wodociągów, którzy bądź w dniu powzięcia przez Radę Miejską odnośnej uchwały pracowali, bądź też zostali już zwolnieni z pracy z powodu zakończenia się sezonu;
- 5) zasiłek nie przysługuje;

— **Z Referatu Wyborczego.** Referat Wyborczy przy Magistracie m. Łodzi zakończył już prace około sporządzania spisów wyborców do Sejmu i Senatu w m. Łodzi.

Według prowizorycznego obliczenia liczba wyborców do Sejmu wynosi 333,820 uprawnionych. Przeciennie na 1 obwód przypada 1,677 wyborców, Największy obwód (135) posiada — 1,998, zaś najmniejszy (169) — 1,150 wyborców.

Liczba uprawnionych do głosowania do Senatu wynosi 214,422, przeciennie na okręg przypada 1,077 osób. Największy obwód (117) posiada — 1,274, zaś najmniejszy (169) — 699 wyborców.

— **Przedstawiciele Rady Miejskiej w Komisjach Wyborczych.** Rada Miejska desygnowała w charakterze swych przedstawicieli, zgodnie z uchwałą konwentu senjorów:

1) do Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 13 (m. Łódź) r. adw. R. Kempnera, inż. B. Lebenhafta, inż. G. Praszkiere i r. W. Groszkowskiego, jako członków — oraz pp. St. Wojdana, M. Federa, J. Sawickiego i Fr. Waszkiewicza, jako zastępców;

2) do Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 14 (powiat) p.p. r. Wł. Doleckiego i Al. Bengscha (ławnika m. Aleksandrowa), jako członków, oraz pp. J. Golańskiego i G. Neumana, jako zastępców.

— **Z Komitetu budowy kanalizacji.** Dnia 17 b. m., pod przewodnictwem p. prezydenta miasta B. Ziemińskiego, odbyło się posiedzenie nowego Komitetu budowy kanalizacji i wodociągów w Łodzi.

Przedewszystkiem dokonano w myśl § 3 Statutu wyboru przewodniczącego Komitetu, którym został p. prezydent miasta B. Ziemiński oraz jego zastępcy — na którego powołano p. wiceprezydenta miasta dr. E. Wielińskiego. Członkiem dyżurnym Komitetu został wybrany p. inż. Szuster.

Następnie naczelny inż. S. Skrzy-

wan złożył sprawozdanie z dotychczasowej działalności Wydziału. Ze sprawozdania wynika, że od chwili rozpoczęcia robót kanalizacyjnych (w 1925 r.) do 1 grudnia r. b. wybudowano ogółem kanałów długości 25,507 mtr., w tem kolektorów 5,943 mtr., kanałów murowanych ulicznych 10,279 mtr., kanałowych rur ulicznych — 6,575 mtr. oraz rowów i regulacji rzek 2,710 mtr. Na powyższe roboty, jako to: materiały, cła i przewozy, robociznę, utrzymywanie starych kanałów, zakup gruntów oraz komorne, procenty. depozyty i t. p., wydatkowano w r. b. ogółem zł. 4,529,179.27.

Po zatwierdzeniu sprawozdania przystąpiono do rozpatrzenia budżetu i programu robót na 1928 rok. W związku z powyższem postanowiono powołać do życia specjalną komisję finansową w składzie 5 osób, mianowicie: pp. prezydenta miasta B. Ziemińskiego, wiceprezydentów miasta S. Rapalskiego i dr. E. Wielińskiego oraz inż. Szustera i Walczaka.

Komisji tej powierzono natychmiast sprawę budżetu i plany robót na 1928 rok.

Co się tyczy spraw bieżących, mianowicie zamówień cementu, kamionek, cegły i t. p., przyjęto je do wiadomości, jako zadecydowane już przez Radę Miejską. Poza tem chwalono wypłacić pracownikom Wydziału 13 pensję, zaś robotnikom, którzy przepracowali ponad 2 tygodnie i zostali zredukowani, 8% od zarobków tytułem gratyfikacji.

Obszerna dyskusja wywiązała się nad sprawą ewent. zaciągnięcia pożyczki zagranicznej i planem finansowym.

Po dłuższej dyskusji postanowiono sprawę ewent. pożyczki przekazać dla bliższego zbadania Komisji Finansowej.

— **Z Miejskiej Wypożyczalni książek dla dorosłych.** Według danych cyfrowych Wydziału Oświaty

i Kultury działalność I Miejskiej Wypożyczalni Książek dla dorosłych (Rokicińska Nr. 1) w ciągu listopada r. b. przedstawiała się następująco:

Ogólna frekwencja czytających wynosiła 3,900 osób (3,010 mężczyzn i 790 kobiet). Prócz tego ze świetlicy korzystało 2,015 osób, w tem 1,925 mężczyzn i 90 kobiet.

Czytelnicy ci w listopadzie ogólnie korzystali z 7,534 książek. Największym powodzeniem cieszyły się książki z działu: powieści i nowele obyczajowe — 1,951, powieści i nowele historyczne — 1,032, następnie zaś poezje i utwory dramatyczne — 768, historia — 597, podróże, opisy i przygody — 555, nauki stosowane — 467, literatura — 429, przyroda i matematyka — 421, geografia — 398, nauki społeczne — 201, filozofia — 113, sztuki piękne — 110, baśnie, legendy i klechdy — 105, różne (korespondencje, pamiętniki etc.) — 101, czasopisma — 99, i t. d.

Frekwencja czytelników w okresie sprawozdawczym w porównaniu z październikiem wzrosła o 152 osób, zaś frekwencja korzystających ze świetlicy spadła o 109 osób.

Występy zespołu „Placówka Żywego Słowa”. W tygodniu ubiegłym odbyło się 9 występów sympatycznego zespołu p. n. „Placówka Żywego Słowa”, zorganizowanych staraniem Wydziału Oświaty i Kultury dla uczniów miejskich szkół średnich i powszechnych. W szczególności odbyło się sześć przedstawień dla szkół powszechnych, dwa dla szkół średnich (jedno w Teatrze Miejskim i jedno w Gimnazjum im. Piłsudskiego) i jedno dla szkół wieczornych dokształcających (w szkole powszechnej przy ul. Drewnowskiej).

Występy artystycznego zespołu, pozostającego pod dyktando M. Szpakiewicza i J. Górskiej, cieszyły się ogromnem a zasłużonem powodzeniem, przemawiając do widzów z pośród młodzieży i nauczycielstwa, mimiką, gestem, plastyką postaci, słowem mówionem, śpiewem i tańcem. Kierownicy zespołu sięgnęli

do skarbicy poezji polskiej i nauczali swą gromadę oddawać po mistrzowsku zawarte w tej skarbnicy piękno i potęgę słowa. Inscenizacja ballad Mickiewicza i pieśni ludowych w wykonaniu zespołu p. Szpakiewicza wieje świeżością inscenizacji i artystyczną odrębnością pomysłów. Inscenizacja ta pociąga i zniewała widzów, pozostawiając niezatarte wrażenie estetyczne.

Wielce pożytecznej „Placówce”, tak gorliwie krzewiącej kult żywego słowa poetyckiego wśród dusz młodości, należy się za jej działalność gorące uznanie. Bardzo pochlebna opinia miejskich czynników kulturalno-oświatowych o wartości pracy artystycznej „Placówki” przyczyni się niewątpliwie do zwrócenia na nią uwagi ze strony powołanych instancji rządowych, mogących dzielnemu zespołowi zapewnić skromne ale trwałe podstawy egzystencji.

— Z Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy dla służby domowej. Działalność Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy dla służby domowej, w ciągu listopada r. b. przedstawiała się w cyfrach następująco:

	Zgłosiło się osób	Z tych uzask. posady
służących	204	213
kucharek	19	18
pokojówek	27	14
bon	28	2
nianie	9	8
posługaczek	18	12
bufetowych	1	1
gospodyń	1	—
woźnych	1	1
Ogółem	308 osób	269 osób

Powtórnie z miejskiego biura pośrednictwa pracy korzystało 55 osób.

— Z Sekcji do walki z jaglicą. Według danych cyfrowych posiadanych przez Wydział Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi, działalność Sekcji do walki z jaglicą

(Zeromskiego 23) w ciągu listopada r. b. przedstawiała się następująco:

Zgłosiło się do zbadania 746 osób, w tem 473 chrześcijan i 273 żydów. Z powyższej liczby zopiniowano jako chorych na jaglicę 134 osób (90 chrześcijan i 44 żydów). Chorych tych skierowano na leczenie do: Kasy Chorych — 63 osób, Ambulatorjum Jagliczego — 40, szkoły jagliczej — 22 i Miejskiego

Ambulatorjum I-go 9 osób.

Świeżych zachorowań zarejestrowano — 24 (12 chrz. i 12 żydów). Z tego skierowano na leczenie do Kasy Chorych — 10, Ambulatorjum Jagliczego — 9, Szkoły Jagliczej — 2 i I-go Ambulatorjum — 3 osoby.

W porównaniu z październikiem — w ciągu listopada r. b. liczba zgłoszeń do Sekcji do Walki z Jaglicą zmniejszyła się (o 202 osób).

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

Z Żyrardowa.

Dnia 14 b. m. odbyły się wybory nowych władz miejskich. Powołano na przewodniczącego rady miejskiej p. Stefana Zielińskiego; na wiceprzewodniczącego p. Władysława Kowalskiego; na sekretarza p. Leona Dąbrowskiego.

Na prezydenta miasta 17 głosami wybrano Edmunda Orlika, b. wiceprezydenta miasta w poprzednim składzie magistratu; na wiceprezydenta 19 głosami p. Antoniego Palucha; na ławników: Kazimierza Dobrowolskiego, b. posła na Sejm, Wincentego Oziemskiego i Władysława Metznera. Wszyscy wymienieni należą do PPS.

Z Kalisza.

W tych dniach Rada Miejska w Kaliszu wybrała na prezydenta miasta p. M. Szarrata (21 głosami). Kontrkandydat dr. Koszutski otrzymał 13 głosów.

Unieważnienie wyborów do rady miejskiej w Lubomlu.

Powtórne wybory do Rady Miejskiej w Lubomlu zostały przez władze administracyjne unieważnione, wobec pogwałcenia regulaminu wyborczego. Należy nadmienić, że przy pierwszych wyborach przeprowadzonych w teje miejscowości w lipcu r. b. Żydzi zdobyli wszystkie mandaty. Przy powtórnych wyborach w ub. miesiącu na 1,600 upra-

wnionych do głosowania głosowało zaledwie około 150 wyborców. Wybrano 5 polaków, 5 żydów i 2 „ukraińców”. Trzecie z rzędu wybory rady miasta będą rozpisane na styczeń 1928 r.

Mianowanie prezydum m. Kowla.

Wobec niedojścia do skutku wyboru prezydenta miasta i wiceprezydenta przez Radę Miejską, władze wojewódzkie mianowały na te stanowiska: p. Wacława Drojanowskiego (dotychczasowego prezydenta z nominacji) — prezydentem, a p. Mieczysława Galusińskiego — wiceprezydentem.

Roboty Kanalizacyjne w Warszawie na rok 1928—9.

Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji opracowała wielki plan robót kanalizacyjnych i wodociągowych na rok 1928/9.

Plan ten, którego realizacja ma wynieść 7 milionów zł., przewiduje ustawienie na stacji nowych filtrów angielskich, szybkobieżnych, ukończenie budowy nowego osadnika i wybudowanie 4 nowych elektropomp.

W dziedzinie robót kanalizacyjnych przewidziane jest wybudowanie kanałów na przedmieściach stolicy i ukończenie budowy kolektora kanalizacyjnego na ul. Okopowej. Celem przeprowadzenia odpowiednich inwestycji wodociągowych w stolicy

dyrekcja wodociągów wydelegowała zagranicę specjalnego urzędnika.

Podatki miejskie w Warszawie.

Preliminarz budżetowy magistratu na 1928/29 rok podaje, że budżet zarządu m. st. Warszawy z 1913 r. wynosił 13,300,000 rb., co przy kursie 1 rb. w złocie — 4.65 zł., przedstawiało sumę 61,845,000. Ponieważ ludność stolicy wynosiła w tym czasie 865,000 osób, każdy obywatel miasta obciążony był kwotą 71,4 zł. wydatków miejskich, przy 86,5 zł. przypadających na rok 1928/29. Jeżeli jednak uwzględnić ogólny wzrost cen w stosunku do wartości złota, który waha się w granicach od 50 do 60 proc., przedwojenne obciążenie mieszkańca Warszawy wynosiło 114,2 zł.

Ruch budowlany w Krakowie.

Z zestawienia prywatnego ruchu budowlanego w miastach polskich, liczących powyżej 50,000 mieszkańców, w 3 kwartale r. b., wynika, że Kraków znajduje się na szarym końcu. W Krakowie w tym okresie rozpoczęto budować tylko 20 domów (w Łodzi 134, w Lwowie 87, w Wilnie 44), zakończono budowlę w Krakowie 23 (w Łodzi 55, w Wilnie 47). Nawet znacznie mniejsze od Krakowa miasta wykazują więcej życia pod względem ruchu budowlanego.

Sprawa tramwajów w Wilnie.

W d. 12 b. m. odbyła się w magistracie m. Wilna konferencja w sprawie tramwajów, których obecnie niema w Wilnie. Uznano za potrzebne budowę 13 kilometrów linii

jednotorowych i 7 dwutorowych. Budowa potrwałaby musiała 2 lata, kosztą jej wyniosłoby zaś około 10 milj. złotych.

Ruch wydawniczy.

Kwartalnik Instytutu Emigracyjnego.

„Naukowy Instytut Emigracyjny” jest instytucją społeczną, która powstała rok temu, nakreślając sobie jako cel bezstronne badanie naukowe zagadnień, związanych z emigracją i kolonizacją. Prezydium Instytutu stanowią: prof. Głabiński, prof. Krzywicki i prof. Ludkiewicz, ponadto członkami Instytutu jest kilkanaście osób znanych z prac w dziedzinie spraw wychodźczych.

Najwybitniejszym dotychczas objawem działalności Instytutu jest jego kwartalnik, którego trzeci numer w pokażnej objętości 245 stron druku, świeżo się ukazał. Zawiera on artykuł wstępny prof. Głabińskiego, poświęcony zadaniom Instytutu, oraz szereg interesujących przyczynków różnych autorów, jako to: prof. Kulczyckiego („Emigracja a mniejszości narodowe”), A. Dzieduszyckiego („Peru jako przyszły teren imigracji polskiej”), dr. B. Batora („Wędrówka za chlebem”), M. Pankiewicza („Szkolnictwo polskie we Francji”), I-ka („Sprawa emigracji do Kanady”), dr. Załęckiego („Szkic do gospodarczej teorii osadnictwa rolnego”), i innych. — Staranna kronika krajowa i zagraniczna, dział recenzji oraz obfita bibliografia zamyka to interesujące wydawnictwo, którego redakcja spoczywa w rękach dr. G. Załęckiego.

MUZEUM MIEJSKIE

W ŁODZI, PIOTRKOWSKA № 91.

OTWARTE CODZIENNIE (prócz poniedziałków)

od godz. 10-ej do godz. 14-ej i od godz. 16-ej do godz. 19-ej.

w NIEDZIELE i ŚWIĘTA od godz. 15-ej do godz. 18-ej.

WSTĘP: dla dorosłych 20 groszy, dla młodzieży 10 groszy.

Wyszło z druku:

Sprawozdanie z działalności ZARZĄDU MIEJSKIEGO

w. r. 1926,

zawierające na 304 stronach i licznych tablicach, całokształt prac Rady Miejskiej i Magistratu m. Łodzi w roku ubiegłym.

Cena egzemplarza 5 zł.

Do nabycia w większych księgarniach
oraz w Oddziale Prasowym Magistratu m. Łodzi,
Pl. Wolności 14, II p, pok. Nr. 33

Miejski Kinematograf Oświatowy

TEL. 18-26. **WODNY RYNEK** (róg Rokicińskiej), **PROGR. 47.**
dojazd tramwajami 16 i 10.

Od Wtorku, dnia 20 grudnia 1927 r.

Dla Dorosłych: początek seansów codziennie o g. 18, 20 i 22.
Dla Młodzieży: początek seansów codziennie o godz. 14 i 16.

Wesoły dramat w 8 aktach

PAT i PATACHON

Jako Władcy (Podpory Tronu)

Nad program: **Marsz. Piłsudski w Genewie.**

W poczekalniach kina codz. do g. 22 audycje radiotelefoniczne.

Redaktor: **Bolesław Dudziński.**

Tłocznia „Rozwój” Łódź.